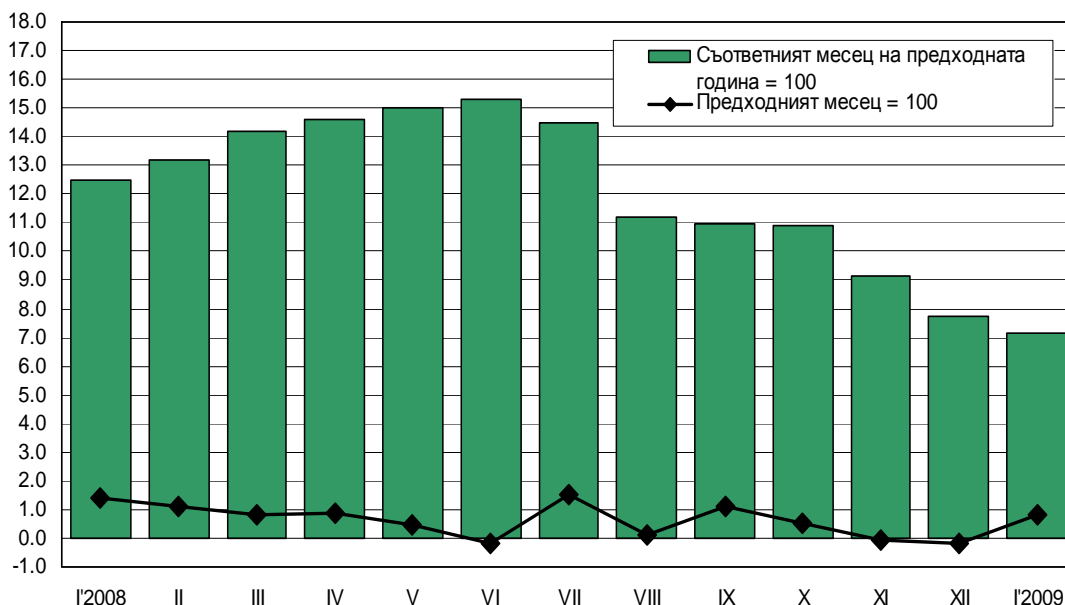

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ЯНУАРИ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени за януари 2009 г. спрямо декември 2008 г. по предварителни данни е **100.8%**, т.е. месечната инфлация е **0.8%** (табл. 1).

Годишната инфлация за януари 2009 г. спрямо януари 2008 г. е **7.1%**.

През януари 2009 г. спрямо декември 2008 г. цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с **1.9%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **0.2%**;
- облекло и обувки - намаление с **1.5%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с **1.2%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с **0.1%**;
- здравеопазване - увеличение с **0.7%**;
- транспорт - намаление с **2.4%**;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- свободно време, развлечения и културен отдих - увеличение с **1.3%**;
- образование - увеличение с **0.5%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.7%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.9%**.

През месеца са се увеличили цените на следните хранителни продукти: малотрайни и трайни колбаси - съответно с 0.4 и 0.5%, месо от едър рогат добитък - с 0.8%, кайма - с 0.2%, риба и рибни продукти - с 1.6%, пресни млека - с 0.4%, маргарин - с 1.3%, яйца - с 1.4%, кашкавал - с 0.3%, зеленчуци - с 15.6%, плодове - с 0.9%, шоколадови изделия - с 1.4%, захар - с 0.2%, пресни зеленчукови подправки - с 11.1%, чай - с 3.1%, алкохолни напитки - с 0.5%, минерални води и безалкохолни напитки - с 0.8% и някои други.

Намалели са цените на: брашно и други зърнени продукти - с 3.0%, хляб - с 0.7%, ориз - с 1.6%, макаронени изделия - с 0.6%, птиче месо - с 1.2% сирене - с 0.6%, растителни масла - със 7.5%, кисели млека - с 0.3%, и други.

В групите на нехранителните стоки и услугите през януари са се увеличили цените на: наеми за жилища - с 1.0%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.5%, водоснабдяване - с 1.3%, топлоенергия - с 16.8%, мебели и предмети за обзавеждане - с 0.7%, поддръжка и ремонт на ЛТС - с 0.5%, градинарство и цветарство - с 2.8%, кина, театри и други - с 0.9%, вестници - с 3.5%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 2.2%, пътнически таксата - с 0.3%, продукти за лична хигиена - с 0.6%, бръснаро-фризьорски услуги - с 1.3%, пътнотранспортни застраховки - с 3.0%, услуги в ресторанти, кафенета и други - с 0.6%, услуги по настаняване - с 0.8%, услуги свързани с образованието - с 0.5%, социални услуги - с 1.7%.

Намаление е регистрирано при: облекло - с 1.3%, обувки - с 1.9%, твърди горива - с 1.4%, течни горива за битови нужди - с 8.1%, газообразни горива за битови нужди - с 9.0%, перални и съдомиялни машини - с 0.2%, готварски печки - с 0.6%, малки електрически домакински уреди - с 0.2%, дизелово гориво - със 7.1%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 15.9%, автомобилен бензин А95Н - с 2.9%, автомобилен бензин А98Н - с 2.8%, моторни и смазочни масла за ЛТС - с 3.0%, вътрешноселищен обществен транспорт - с 0.3%, телевизионни приемници и антени - с 1.3%.

През януари са увеличени цените на: лекарските и стоматологичните услуги съответно - с 4.4 и 3.0% и са намалели цените на лекарства и други фармацевтични продукти - с 0.1%.

Хармонизираният индекс на потребителските цени за януари 2009 г. спрямо декември 2008 г. по предварителни данни е **100.5%**, т.е. месечната инфлация е **0.5%** (табл. 2).

Годишната инфлация за януари 2009 спрямо януари 2008 г. е **6.0%**.

Според ХИПЦ през януари 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с **1.9%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **0.2%**;
- облекло и обувки - намаление с **1.3%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с **1.8%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с **0.1%**;
- здравеопазване - увеличение с **1.6%**;
- транспорт - намаление с **2.2%**;
- съобщения - намаление с **0.1%**;
- свободно време, развлечение и културен отдих - увеличение с **1.3%**;
- образование - увеличение с **0.6%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.7%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **1.2%**.

По предварителни данни **индексът на цените за малката по състав кошница** за януари 2009 г. спрямо декември 2008 г. е **101.0%** (табл. 3).

През януари 2009 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо декември 2008 г., както следва:

- хранителни продукти - увеличение с **1.5%**;
- нехранителни стоки - намаление с **0.1%**;
- услуги - увеличение с **0.7%**.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Евророната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

За да бъдат представителни, индексите на потребителските цени се осъвременяват непрекъснато. **Кошницата** от стоки и услуги е фиксирана за период от една година, но тя се преразглежда всяка година и се осъвременява. Списъкът с **търговски обекти**, в които се извършва регистрирането на цените също се актуализира ежегодно. Осъвременяването на индекса дава възможност да се отразят промените в пазара, в модата и появата на нови продукти. **Теглата**, с които се изчисляват индексите на потребителските цени също се променят всяка година, като се използват най-актуалната информация, за да се отразят промените в модела на потребление на домакинствата.

Индексите за януари всяка година се обявяват като **предварителни** тъй като са изчислени с данни от изследването на домакинските бюджети за периода януари – ноември от предходната година. **Окончателните данни за индексите на потребителските цени за януари 2009 г.**, изчислени с годишните данни за теглата от изследването на домакинските бюджети, ще бъдат обявени заедно с данните за февруари 2009 г.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за януари 2009 година (предварителни данни)

(Проценти)

Потребителски групи	I-XI 2008 - тегла - %	I.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	100.8	100.8	107.1
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.683	101.9	101.9	105.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.181	100.2	100.2	114.8
03 Облекло и обувки	4.145	98.5	98.5	108.3
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.623	101.2	101.2	115.8
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.476	100.1	100.1	105.8
06 Здравеопазване	5.797	100.7	100.7	103.5
07 Транспорт	8.580	97.6	97.6	96.8
08 Съобщения	5.438	100.0	100.0	93.5
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	3.901	101.3	101.3	108.1
10 Образование	0.456	100.5	100.5	117.6
11 Ресторанти и хотели	5.765	100.7	100.7	113.6
12 Разнообразни стоки и услуги	3.955	100.9	100.9	110.1
Общо				
Хранителни	37.048	101.9	101.9	106.2
Нехранителни	32.139	99.1	99.1	104.4
Обществено хранене	5.308	100.6	100.6	114.5
Услуги	25.506	101.4	101.4	110.4

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за януари 2009 година (предварителни данни)

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - %	I.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	131.83	100.5	100.5	106.0
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.648	143.53	101.9	101.9	105.1
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.883	180.51	100.2	100.2	114.9
03 Облекло и обувки	39.116	127.59	98.7	98.7	108.6
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.711	132.63	101.8	101.8	115.6
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	52.377	114.37	100.1	100.1	105.2
06 Здравеопазване	49.190	120.65	101.6	101.6	104.7
07 Транспорт	185.832	121.26	97.8	97.8	97.5
08 Съобщения	54.653	95.52	99.9	99.9	94.0
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.585	115.52	101.3	101.3	107.1
10 Образование	10.020	145.42	100.6	100.6	117.4
11 Ресторанти и хотели	137.921	150.68	100.7	100.7	112.8
12 Разнообразни стоки и услуги	39.064	135.80	101.2	101.2	114.1

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за януари 2009 година (предварителни данни)**

Потребителски групи	I-XI 2008 - тегла - %	(Проценти)
		I.2009 предходният месец = 100
Общо	100.000	101.0
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.301	101.5
Облекло и обувки	2.914	98.4
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.950	100.5
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.203	99.9
Здравеопазване	6.200	100.3
Транспорт	1.733	99.9
Съобщения	2.799	100.0
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.599	101.3
Разнообразни стоки и услуги	3.302	101.1
Общо		
Хранителни	60.301	101.5
Нехранителни	19.697	99.9
Услуги	20.002	100.7